

คู่มือประเมินความเสี่ยงการทุจริต

องค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว
อำเภอตรอน จังหวัดอุดรธานี

คำนำ

มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ ตามคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่ ๖๘/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ กำหนดให้ทุกหน่วยงานของรัฐมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีทุจริต หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่นหรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

องค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการขับเคลื่อนหน่วยงานภาครัฐให้บริหารงานภายใต้กรอบธรรมาภิบาล โดยการประเมินความเสี่ยงการเครื่องมือหนึ่งใน การขับเคลื่อนธรรมาภิบาล เพื่อลดปัญหาการทุจริตภาครัฐ ตามคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๖๘/ ๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๗ เรื่องมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบที่กำหนดให้ทุกส่วนราชการและ หน่วยงานของรัฐ กำหนดมาตรการหรือแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ ฝ้าระวัง เพื่อสกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบได้

องค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว จึงได้จัดทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อให้หน่วยงาน มีมาตรการ ระบบ หรือ แนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

องค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว

สารบัญ

เรื่อง	หน้าที่
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑ - ๒
★ หลักการและเหตุผล	
★ วัตถุประสงค์	
★ ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
★ นิยามศัพท์เฉพาะ	
★ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	
ส่วนที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงการทุจริต	๓ - ๕
★ ความหมาย	
★ องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต	
★ สาเหตุของความเสี่ยง	
★ กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	
ส่วนที่ ๓ วิธีดำเนินการ	๖ - ๙
★ ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยง	
★ ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	
★ ขั้นตอนที่ ๓ เมตริกส์ระดับความเสี่ยง	
★ ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง	
★ ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง	
★ ขั้นตอนที่ ๖ การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง	
★ ขั้นตอนที่ ๗ จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง	
★ ขั้นตอนที่ ๘ การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง	
★ ขั้นตอนที่ ๙ การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง	
ส่วนที่ ๔ สรุปผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริต	๑๐ - ๑๗
★ ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยง	
★ ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง	
★ ขั้นตอนที่ ๓ เมตริกส์ระดับความเสี่ยง	
★ ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง	
★ ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง	
★ ขั้นตอนที่ ๖ การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง	
★ ขั้นตอนที่ ๗ จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง	
★ ขั้นตอนที่ ๘ การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง	
★ ขั้นตอนที่ ๙ การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง	
★ ข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะ	

ส่วนที่ ๑ บทนำ หลักการและเหตุผล

ด้วยองค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว ได้จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อให้การปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยพิจารณาสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๕๖ ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) กำหนดให้ปลูกฝัง ค่านิยม คุณธรรมจริยธรรม และจิตสำนึกในการรักษาศักดิ์ศรีความเป็นข้าราชการและความซื่อสัตย์สุจริต ควบคุมกับการบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้มีคำสั่งให้ทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ กำหนดมาตรการหรือแนวทางป้องกันและแก้ไขการทุจริตประพฤติมิชอบใน ส่วนราชการของหน่วยงานของรัฐ โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบเฝ้าระวังเพื่อสกัดกั้นไม่ให้เกิดการทุจริตประพฤติมิชอบ ตามนโยบายคณะรัฐมนตรีที่พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ ข้อสิบ เรื่อง การส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาล รวมถึงมาตรการกระทรวง สาธารณสุข ๓ ป. ๑ ค. ปลูกจิตสำนึกป้องกันปราบปรามเครือข่าย

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นเครื่องมือในการบริหารเพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว โดยคณะกรรมการคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว และคณะกรรมการเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เล็งเห็นความสำคัญดังกล่าวจึงได้กำหนดเป้าประสงค์หลักใน การเพิ่มระดับค่าดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์ (CPI) และเพื่อให้เป็นไปตามสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ ได้นำเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ หน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment - ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ ภายใต้แนวคิด "Open to Transparency" ซึ่งเป็น หลักการพื้นฐานสำคัญของการประเมิน ITA ที่มาจากกร "เปิด" ๒ ประการ คือ "เปิดเผยข้อมูล" ของหน่วยงาน ภาครัฐเพื่อให้สาธารณชนได้รับทราบและสามารถ ตรวจสอบการดำเนินงานได้ และ "เปิดโอกาส" ให้ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียของหน่วยงานภาครัฐ ทั้งเจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงานและประชาชนผู้รับบริการหรือติดต่อกับหน่วยงาน ภาครัฐได้เข้ามามีส่วนร่วมประเมินหรือ แสดงความคิดเห็นต่อหน่วยงานภาครัฐผ่านการประเมิน ITA ซึ่งจะ ช่วยส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐมีความ โปร่งใสและนำไปสู่การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบของ ทุกภาคส่วน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว มีมาตรการวางระบบหรือแนวทางในการป้องกันการทุจริต ประกอบด้วย การวางแผน การดำเนินงานตามแผน การประเมินผลการดำเนินงาน และการทบทวนปรับปรุง

๒. เพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในกระบวนการทำงาน

ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรือ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความเสี่ยง (Risk) หมายถึง โอกาสหรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ที่จะส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลหรือเป้าหมายเชิงเบนไป ซึ่งอาจเกิดขึ้นในอนาคต และมีผลกระทบหรือทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์เป้าหมายขององค์กรโดยการวัดจากผลกระทบ (Impact) ที่ได้รับและโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) ของเหตุการณ์

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) หมายถึง การวิเคราะห์และจัดลำดับความเสี่ยง โดยพิจารณาจากการประเมินโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบจากเหตุการณ์ความเสี่ยง (Impact) ต่อการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของส่วนงานหรือหน่วยงานภายในส่วนงาน โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) หมายถึง ความถี่หรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง ผลกระทบ (Impact) หมายถึง ขนาดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง

การทุจริต (Corruption) หมายถึง การใช้อำนาจที่ได้มาหรือการใช้ทรัพย์สินที่มีอยู่ในทางมิชอบเพื่อประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว เพื่อน คนรู้จัก หรือประโยชน์อื่นใดอันมิควรได้ ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์ของผู้อื่น การทุจริตอาจเกิดได้หลายลักษณะ เช่น การติดสินบนเจ้าพนักงานด้วยการให้หรือการรับสินบน ทั้งที่เป็นเงินและสิ่งของ การมีผลประโยชน์ทับซ้อน การฟอกเงิน การยกยอก การปกปิดข้อเท็จจริง การขัดขวางกระบวนการยุติธรรม เป็นต้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

หน่วยงานในการกำกับขององค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว มีระบบในการป้องกันการทุจริตจากกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ

ส่วนที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงการทุจริต

ความหมาย

ความเสี่ยง (Risk) หมายถึง โอกาสหรือเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ที่จะส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายเชิงเบนไป ซึ่งอาจเกิดขึ้นในอนาคต และมีผลกระทบหรือทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์เป้าหมายขององค์กรโดยการวัดจากผลกระทบ (Impact) ที่ได้รับและโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) ของเหตุการณ์

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) หมายถึง การวิเคราะห์และจัดลำดับความเสี่ยง โดยพิจารณาจากการประเมินโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบจากเหตุการณ์ความเสี่ยง (Impact) ต่อการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของส่วนงานหรือหน่วยงานภายในส่วนงาน โอกาสที่จะเกิด (Likelihood) หมายถึง ความถี่หรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง ผลกระทบ (Impact) หมายถึงขนาดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง

การทุจริต (Corruption) หมายถึง การใช้อำนาจที่ได้มาหรือการใช้ทรัพย์สินที่มีอยู่ในทางมิชอบเพื่อประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว เพื่อน คนรู้จัก หรือประโยชน์อื่นใดอันมิควรได้ ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์ของผู้อื่น การทุจริตอาจเกิดได้หลายลักษณะ เช่น การติดสินบนเจ้าพนักงานด้วยการให้หรือการรับสินบน ทั้งที่เป็นเงินและสิ่งของ การมีผลประโยชน์ทับซ้อน การฟอกเงิน การยกยอก การปกปิดข้อเท็จจริง การขัดขวางกระบวนการยุติธรรม เป็นต้น

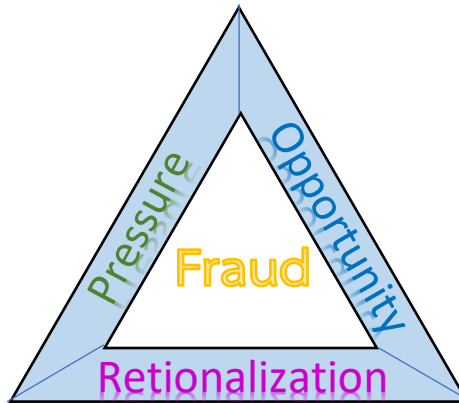
ทุจริตต่อหน้าที่ หมายถึง ความว่า ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่ หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่า มีตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น หรือกระทำการอันใดอันเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาหรือตามกฎหมายอื่น

สินบน หมายถึง ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดที่เสนอว่าจะให้ หรือสัญญาว่าจะให้ มอบให้ การ ยอมรับ การให้ หรือการร้องขอสิ่งหนึ่ง อันส่งผลต่อการตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งในลักษณะจงใจให้กระทำการหรือไม่กระทำการที่ขัดต่อหน้าที่ความรับผิดชอบ

ผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง สถานการณ์หรือการกระทำที่บุคคลไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงาน หรือผู้บริหารมีผลประโยชน์ส่วนตัวเข้ามาเกี่ยวข้องกับผลต่อการตัดสินใจหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่บุคคลนั้นรับผิดชอบและส่งผลกระทบต่อส่วนรวม

องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/incentive หรือแรงกดดัน หรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุม กำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมทุจริต (Fraud Triangle)

ปัจจัยเหล่านี้นี้ได้แก่

๑. แรงกดดัน (Pressure)
๒. โอกาส (Opportunity)
๓. เหตุผลเข้าข้างตนเอง (Rationalization)

ปัจจัยแรก คือ แรงกดดัน สิ่งเร้า สิ่งกระตุ้น ที่ผลักดันให้คนกระทำทุจริต ซึ่งโดยทั่วไป คือ ปัญหาชีวิตต่างๆ ที่ไม่สามารถหาทางออก หรือบอกให้ใครมาช่วยแก้ไขไม่ได้ ซึ่งท้ายที่สุดจะจบลงที่เรื่องเงินๆ ทองๆ การติดพัน มีหนี้สิน ใช้ชีวิตทรูหราเกิดตัว มีสมาชิกในครอบครัวเจ็บป่วยต้องมีค่าใช้จ่ายในการรักษา ทั้งหมดนี้ คือตัวอย่างของแรงกดดันที่สังเกตเห็นจากพนักงานที่ทุจริตหน่วยงาน

ปัจจัยต่อมาคือ โอกาส ซึ่งได้แก่ ช่องโหว่ในกระบวนการของการทำงาน เช่น การไม่แบ่งแยกชัดเจน จนทำให้คนๆ เดียวสามารถทำอะไรได้หลายๆ อย่างโดยไร้การตรวจสอบ หรือ แม้ผิดพลาด (Bug ในระบบงานที่เอื้อให้คนที่มองเห็นช่องโหว่นี้ ฉวยโอกาสกระทำทุจริตได้

ส่วนปัจจัยข้อสุดท้าย คือ เหตุผลเข้าข้างตนเอง หรือถ้าจะพูดให้ชัดเจนขึ้นก็คือ "ความสามารถในการให้เหตุผลเข้าข้างตนเอง"

สาเหตุของความเสียหาย แบ่งออกเป็น ๒ ปัจจัย ดังนี้

๑. ปัจจัยภายใน เช่น นโยบายของผู้บริหาร ความซื่อสัตย์ จริยธรรม คุณภาพของบุคลากร และการเปลี่ยนแปลงระบบงาน ความเชื่อถือของระบบสารสนเทศ การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ บ่อยครั้งการควบคุมกำกับดูแลไม่ทั่วถึง และการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบหรือข้อบังคับของหน่วยงาน เป็นต้น

๒. ปัจจัยภายนอก เช่น กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี หรือสภาพการแข่งขัน สภาวะแวดล้อมทั้งทางเศรษฐกิจและการเมือง เป็นต้น

กรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตมี ๔ กระบวนการ ดังนี้

๑. Corrective: แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่ามีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก

๒. Detective: เฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบต้องสอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัยทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสนั้นแก่ผู้บริหาร

๓. Preventive: ป้องกัน หลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนพฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้ทำการทุจริตเข้ามาได้อีก

๔. Forecasting: การพยากรณ์ประมาณการ สิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันป้องปรามล่วงหน้าในเรื่อง ประเด็นที่ไม่คุ้นเคยในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

ระบบการบริหารความเสี่ยงเป็นกลไกในการกำกับติดตามผลการดำเนินการตามมาตรการป้องกันการทุจริตที่วางไว้ให้เกิดประสิทธิภาพ ทั้งนี้ การประเมินความเสี่ยงใช้กรอบแนวคิด การควบคุมภายในองค์กร (Control Environment) ตามมาตรฐาน COSO ๒๐๑๓ (Committee of Sponsoring Organization ๒๐๑๓)

ส่วนที่ ๓ วิธีดำเนินการ

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นเครื่องมือในการบริหารเพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว โดยคณะกรรมการคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว และคณะกรรมการเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ทั้งนี้ ก่อนทำการประเมินได้ทำการคัดเลือกงานหรือ กระบวนการจากภารกิจในแต่ละประเภทที่จะทำการ ประเมินความเสี่ยงการทุจริต ๓ ด้าน คือ ๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรืออนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘) ๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ และ๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ โดยมีขั้นตอนการประเมิน ความเสี่ยงการทุจริต ๙ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๓ เมทริกส์ระดับความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๖ การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๗ จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๘ การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๙ การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

องค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว ได้ทำการประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานหรือ การปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งอาจก่อให้เกิดการทุจริตของหน่วยงานและได้ศึกษาปัญหาและแนวโน้ม โอกาสในการเกิด การทุจริตเพื่อระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะ เกิดขึ้นจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดทั้งในระดับงบการเงิน บัญชี พัสดุ โดยการทำความเข้าใจกิจกรรมและ สภาพแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว รวมถึงการควบคุมภายในของการเงิน บัญชี และพัสดุ ซึ่งให้สอดคล้องกับกฎระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงาน เพื่อการบรรลุเป้าหมายและเกิดผลสัมฤทธิ์ และเล็งเห็นว่าความเสี่ยงในการทุจริต หรือข้อผิดพลาดขององค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว ในภาพรวม นำข้อมูลรูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงเฉพาะที่มีความ เสี่ยงการทุจริต ลงในประเภทของความเสี่ยง ประจำปี งบประมาณ พ.ศ .๒๕๖๕ ดังนี้

Known Factor	ความเสี่ยงทั้งปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าที่เคยเกิดมาก่อน คาดว่าจะมีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำ หรือมีประวัติอยู่แล้ว
Unknown Factor	ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดหรือมีประวัติมาก่อน ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ งบประมาณการล่วงหน้าในอนาคต

ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

วิเคราะห์สถานะความเสี่ยงการทุจริตของแต่ละโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต โดยกำหนดความหมาย ของสถานะความเสี่ยง ดังนี้

สถานะสีเขียว	ความเสี่ยงระดับต่ำ
สถานะสีเหลือง	ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติควบคุมดูแลได้
สถานะสีส้ม	ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงานภายใน องค์กรมีหลายขั้นตอนจนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงาน ตามหน้าที่ปกติ
สถานะสีแดง	ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จัก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ขั้นตอนที่ ๓ เมทริกซ์ระดับความเสี่ยง (Risk Level matrix)

นำโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต ที่มีสถานะความเสี่ยงระดับสูงจนถึงความเสี่ยงระดับสูงมาก ที่เป็น สถานะสีส้ม และสีแดง มาหาค่าความเสี่ยงรวม ซึ่งได้จากระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง X ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ระดับค่า	๓ Must	๒ Must	๑ Should
ความจำเป็นของการเฝ้าระวัง	ขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการงาน มีความจำเป็นในการเฝ้าระวังสูงมาก ต้องทำการป้องกันให้ดำเนินการไม่ได้	ขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการงาน มีความจำเป็นในการเฝ้าระวังสูง ต้องทำการป้องกันให้ดำเนินการไม่ได้	ขั้นตอนรองของกระบวนการมีความจำเป็นในการเฝ้าระวังต่ำ
ความรุนแรงของผลกระทบ	เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/หน่วยงาน กำกับดูแล/พันธมิตร/ภาคีเครือข่าย	เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/หน่วยงาน กำกับ ดูแล/พันธมิตร /ภาคีเครือข่าย	ผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process
	ผลกระทบต่อผู้ใช้บริการกลุ่มเป้าหมาย	ผลกระทบต่อผู้ใช้บริการกลุ่มเป้าหมาย	กระทบด้านการเรียนรู้ องค์ความรู้ Learning & Growth
	ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม Financial	ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลดรายจ่ายเพิ่ม Financial	

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk -Control Matrix Assessment)

นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น X ความรุนแรง) ในขั้นตอนที่ ๓ มาประเมินการควบคุมการทุจริต ว่ามี ระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ (คุณภาพการจัดการสอดคล้อง เฝ้าระวังในงานปกติ โดยเกณฑ์คุณภาพการจัดการ จะแบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับ	การจัดการ
ดี	จัดการได้ทันทีทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กร ไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม
พอใช้	ส่วนใหญ่จัดการได้ บางครั้งจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานองค์กร ยอมรับได้มีความเข้าใจ
อ่อน	จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการทำให้มีรายจ่ายเพิ่ม มีผลกระทบถึง ผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง

เลือกเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงสุดจากการประเมินการควบคุมความเสี่ยง Risk -Control Matrix Assessment ในขั้นตอนที่ ๔ ที่อยู่ในช่องค่าความเสี่ยง ระดับสูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง มาทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตตามลำดับความรุนแรง

ขั้นตอนที่ ๖ การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

เป็นการติดตามเฝ้าระวัง เป็นการสร้างตะแกรงดักและยืนยันผลการป้องกันหรือแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพมากขึ้นเพียงใด โดยการแยกสถานะของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ออกเป็น ๓ สี ได้แก่ สีเขียว สีเหลือง สีแดง เพื่อพิจารณาทำกิจกรรมเพิ่มเติมกรณีอยู่ในข่ายที่ยังแก้ไขไม่ได้

สถานะสีเขียว	ไม่เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง ยังไม่ต้องทำกิจกรรมเพิ่ม
สถานะสีเหลือง	เกิดกรณีที่อยู่ในข่ายความเสี่ยง แต่แก้ไขได้ทันท่วงที ตามมาตรการนโยบาย/โครงการ/กิจกรรม ที่เตรียมไว้ แผนใช้ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตลดลง ระดับความรุนแรง < ๓
สถานะสีแดง	เกิดกรณีที่อยู่ในข่าย ยังแก้ไขไม่ได้ ควรมีมาตรการ/นโยบาย/โครงการ/กิจกรรม เพิ่มขึ้นแผนใช้ไม่ได้ผล ความเสี่ยงการทุจริตไม่ลดลง ระดับความรุนแรง > ๓

ขั้นตอนที่ ๗ จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง

นำผลจากทะเบียนเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตตามสถานะ มาจำแนกเพื่อจัดทำระบบบริหารความเสี่ยง ดังนี้

สถานะสีเขียว	ยังไม่เกิดเฝ้าระวังต่อเนื่อง
สถานะสีเหลือง	เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม
สถานะสีแดง	เกินกว่าการยอมรับ ควรมีกิจกรรมเพิ่มเติม

ขั้นตอนที่ ๘ การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง

จัดทำรายงานสรุปให้เห็นภาพรวมว่า มีผลจากการบริหารความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด สถานะเพื่อเป็นเครื่องมือในการกำกับ ติดตามประเมินผล

ที่	สรุปสถานะความเสี่ยงการทุจริต		
	เขียว	เหลือง	แดง

ขั้นตอนที่ ๙ การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง

การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต หรือสถานะแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตต่อผู้บริหารหน่วยงาน

ส่วนที่ ๔

สรุปผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

จากการดำเนินงานเชิงปฏิบัติการในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ของหน่วยงานในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว ได้สรุปรวบรวมผลการวิเคราะห์ การประเมินความเสี่ยง การทุจริต ประกอบด้วยหน่วยงาน สำนักปลัด กองคลัง กองช่าง กองการศึกษา หน่วยตรวจสอบภายใน โดยมีขอบเขตการประเมินความเสี่ยง ด้านความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณา อนุมัติ อนุญาต (เฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรือ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการ อำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘) มีการดำเนินการตามขั้นตอนการ ประเมิน ความเสี่ยง ๙ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ที่	รูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยง	
		Known Factor	Unknown Factor
๑	การตรวจสอบเอกสารหลักฐาน - ปกปิดข้อมูลหรือไม่แจ้งข้อเท็จจริง - เอกสารไม่ถูกต้อง ครบถ้วนตามระเบียบ - ปลอมลายมือชื่อแทนผู้มีอำนาจ - ใจจืดจางสาระสำคัญในเอกสารประกอบคำขอเพื่อ เอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้รับบริการ เพื่อแลกกับผลประโยชน์ ในบริการที่รวดเร็ว - ตรวจสอบเอกสารล่าช้า ถ่วงเวลา หรือกลั่นแกล้ง ผู้รับบริการเพื่อเรียกรับผลประโยชน์ - ใช้ความรู้สึกสัมพันธ์ส่วนตัวในการตรวจสอบเอกสาร		✓
๒	การใช้ดุลพินิจพิจารณาอนุมัติ อนุญาต - เจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำผู้รับบริการหลีกเลี่ยงการ ปฏิบัติตามระเบียบฯ - การกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการพิจารณา ไม่ครอบคลุมชัดเจน ส่งผลต่อการตีความ เปิดโอกาส ให้ผู้ตรวจสอบใช้ดุลพินิจ - การเสนอรายงานเพื่อพิจารณา ไม่เป็นไปตาม ข้อเท็จจริง คลาดเคลื่อน มีผลประโยชน์แอบแฝงจาก ขั้นตอนการตรวจสอบ ประเมิน ส่งผลต่อการใช้ดุลพินิจ		✓

ที่	รูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยง	
		Known Factor	Unknown Factor
๓	การรับคำร้อง/สอบสวน - กำหนดกรอบระยะเวลาไม่ชัดเจน ทำให้ผู้รับบริการตีความคลุมเครือ - เจ้าหน้าที่ดำเนินการไม่เป็นไปตามขั้นตอน เช่น ถ่วงเวลา เรียกเอกสารเพิ่มเติมที่ไม่เกี่ยวข้องกับภารกิจงาน เพื่อประกอบการเรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์อื่นจากผู้รับบริการ - การแต่งตั้งผู้รับชอบในขั้นตอนต่างๆ เป็นบุคคลเดียวกัน มีความเสี่ยงที่จะดำเนินการทุจริตในขั้นตอนการตรวจสอบเอกสารหรือเรียกรับผลประโยชน์จากผู้รับบริการระหว่างการ รับคำร้องและส่งมอบใบอนุญาต		✓

ขั้นตอนที่ ๒ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

วิเคราะห์สถานะความเสี่ยงการทุจริตของแต่ละโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต โดยกำหนดความหมาย ของสถานะความเสี่ยง ดังนี้

ที่	รูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงการทุจริต	สถานะความเสี่ยง
๑	การตรวจสอบเอกสารหลักฐาน	เสี่ยงสูง
๒	การใช้ดุลพินิจพิจารณาอนุมัติ อนุญาต	เสี่ยงสูงมาก
๓	การรับคำร้อง/สอบสวน	เสี่ยงสูง

ขั้นตอนที่ ๓ เมทริกซ์ระดับความเสี่ยง (Risk Level matrix)

นำโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต ที่มีสถานะความเสี่ยงระดับสูงจนถึงความเสี่ยงระดับสูงมาก ที่เป็น สถานะสีส้ม และ สีแดง มาหาค่าความเสี่ยงรวม ซึ่งได้จากระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง X ระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ที่	รูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ	ค่าความเสี่ยงรวมจำเป็น X รุนแรง
๑	การตรวจสอบเอกสารหลักฐาน	๒	๒	๔
๒	การใช้ดุลพินิจพิจารณาอนุมัติอนุญาต	๓	๓	๙
๓	การรับคำร้อง/สอบสวน	๒	๒	๔

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินการควบคุมความเสี่ยง (Risk -Control Matrix Assessment)

นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น x ความรุนแรง ในขั้นตอนที่ ๓ มาประเมินการควบคุมการทุจริต ว่ามี ระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ (คุณภาพการจัดการ สอดส่อง เฝ้าระวังในงานปกติ โดยเกณฑ์คุณภาพการจัดการ จะแบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ที่	รูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงการทุจริต	ระดับ
๑	การตรวจสอบเอกสารหลักฐาน	พอใช้
๒	การใช้ดุลพินิจพิจารณาอนุมัติ	พอใช้
๓	การรับคำร้อง/สอบสวน	พอใช้

ขั้นตอนที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง

รูปแบบ/ พฤติกรรม ความเสี่ยงการ ทุจริต	แผนบริหารความเสี่ยง มาตรการ/แนวทาง/กิจกรรม
๑. การตรวจสอบ เอกสาร หลักฐาน	<ul style="list-style-type: none"> - ประชาสัมพันธ์ ข้อมูล เอกสารที่ใช้สำหรับการยื่นคำร้องให้ผู้บริการทราบ หลากหลายช่องทาง ทั้งช่องทางปกติและออนไลน์ - เพิ่มช่องทางการให้บริการมากขึ้น เช่น ประชาชนสามารถขอรับบริการผ่าน ระบบอิเล็กทรอนิกส์ / ระบบ E-service <p>นำเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย เพื่อใช้สำหรับการตรวจสอบความถูกต้องของ หลักฐาน หรือเพื่อยืนยันตัวตน เช่น ระบบคีย์การ์ด / สมาร์ทการ์ด - จัดทำคู่มือ ปฏิบัติงานสำหรับเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบเอกสาร หลักฐาน ให้ มีขั้นตอน และรายละเอียดครบถ้วนถูกต้องทุกกระบวนการงาน</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดทำคู่มือประชาชน ตามตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการ พิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘ และเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ หลากหลายช่องทาง - เสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรตามหลักธรรมาภิบาล ให้มีทัศนคติ ค่านิยม ในการ ปฏิบัติงานอย่างซื่อสัตย์ สุจริต อย่างชัดเจน
๒. การใช้ดุลพินิจ พิจารณาอนุมัติ อนุญาต	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำคู่มือแนวทางสำหรับเจ้าหน้าที่ในการพิจารณาออกใบอนุญาต และจัด ฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรในการปฏิบัติการตามคู่มือหลักเกณฑ์ให้ เป็นไปตามแนวทางมาตรฐานเดียวกัน - ออกแบบกระบวนการงาน / ขั้นตอน / ผังกำหนดระยะเวลา ตามพระราชบัญญัติ การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘ สำหรับงานนั้นๆ เพื่อลดการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ผู้บังคับบัญชาทุก ลำดับชั้นต้องกำกับดูแลและตรวจสอบการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่อย่างละเอียด รอบคอบก่อนนำเสนอผู้มีอำนาจพิจารณาลงนามอนุมัติ อนุญาต - นำระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตและสามารถ ตรวจสอบข้อมูลย้อนหลังได้ ซึ่งจะทำให้เจ้าหน้าที่ไม่สามารถอ้างเหตุที่ไม่ดำเนิน การและเป็นการป้องกันการเรียกรับผลประโยชน์ - เปิดโอกาสให้ประชาชน (ผู้มีส่วนได้เสีย) มีส่วนร่วมในกระบวนการการ พิจารณาอนุมัติ อนุญาต

รูปแบบ/ พฤติกรรม ความเสี่ยงการ ทุจริต	แผนบริหารความเสี่ยง มาตรการ/แนวทาง/กิจกรรม
๓. การรับคำร้อง/ สอบสวน	<ul style="list-style-type: none"> - ประกาศเจตจำนงสุจริต ประกาศประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน ผู้รับบริการทราบอย่างต่อเนื่องเป็นปัจจุบัน - จัดทำช่องทางการร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบหลากหลายช่องทาง เพื่อเป็นช่องทางในการแจ้งเบาะแสการทุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ - กำหนดกระบวนการและกรอบระยะเวลา Work Flow ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘ ให้มีความชัดเจนเพื่อความโปร่งใส มีความเป็นมาตรฐานเดียวกัน - แต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบอย่างน้อย ๒ คน ขึ้นไป เพื่อถ่วงดุลอำนาจและลดโอกาสในการทุจริตเสี่ยงต่อการเรียกรับผลประโยชน์ - กำหนดบทลงโทษทางวินัยและอาญา จัดทำมาตรการสร้างจิตสำนึกในการรักษองค์กร

ขั้นตอนที่ ๒ การจัดทำรายงานผลการเฝ้าระวังความเสี่ยง

เป็นการติดตามเฝ้าระวัง เป็นการสร้างตะแกรงดักและยืนยันผลการป้องกันหรือแก้ไขปัญหา มีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด โดยการแยกสถานะของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ออกเป็น ๓ สี ได้แก่ สีเขียว สีเหลือง สีแดง เพื่อพิจารณาทำกิจกรรมเพิ่มเติมกรณีอยู่ในข่ายที่ยังแก้ไขไม่ได้

ที่	หน่วยงาน	กลุ่มประเภทรูปแบบ/พฤติกรรมความเสี่ยงการทุจริต		
		การตรวจสอบเอกสารหลักฐาน	การใช้ดุลพินิจพิจารณาอนุมัติ/อนุญาต	การรับคำร้อง/สอบสวน
๑	สำนักปลัด			
๒	กองคลัง			
๓	กองช่าง			
๔	กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม			
๕	หน่วยตรวจสอบภายใน			

ขั้นตอนที่ ๗ จัดทำระบบการบริหารความเสี่ยง

นำผลจากทะเบียนเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตตามสถานะ มาจำแนกเพื่อจัดทำระบบบริหารความเสี่ยง ดังนี้

ที่	หน่วยงาน	กลุ่มประเภทรูปแบบ/พฤติกรรมความเสี่ยงการทุจริต		
		การตรวจสอบเอกสารหลักฐาน	การใช้ดุลพินิจพิจารณาอนุมัติอนุญาต	การรับคำร้อง/สอบสวน
๑	สำนักปลัด	เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ควรมีกิจกรรมเพิ่ม	ยังไม่เกิดเฝ้าระวังต่อเนื่อง	เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ควรมีกิจกรรมเพิ่ม
๒	กองคลัง	เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ควรมีกิจกรรมเพิ่ม	เกินกว่ายอมรับควรมีกิจกรรมเพิ่ม	เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ควรมีกิจกรรมเพิ่ม
๓	กองช่าง	ยังไม่เกิดเฝ้าระวังต่อเนื่อง	เกินกว่ายอมรับควรมีกิจกรรมเพิ่ม	เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ควรมีกิจกรรมเพิ่ม
๔	กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	ยังไม่เกิดเฝ้าระวังต่อเนื่อง	เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ควรมีกิจกรรมเพิ่ม	เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ควรมีกิจกรรมเพิ่ม
๕	หน่วยตรวจสอบภายใน	ยังไม่เกิดเฝ้าระวังต่อเนื่อง	เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ควรมีกิจกรรมเพิ่ม	เกิดขึ้นแล้วแต่ยอมรับได้ควรมีกิจกรรมเพิ่ม

ขั้นตอนที่ ๘ การจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยง

จัดทำรายงานสรุปให้เห็นภาพรวมว่า มีผลจากการบริหารความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด สถานะ เพื่อเป็นเครื่องมือในการกำกับ ติดตาม ประเมินผล

กลุ่มประเภทรูปแบบ/พฤติกรรม ความเสี่ยงการทุจริต	สรุปสถานะความเสี่ยงการทุจริต		
	เขียว	เหลือง	แดง
๑.การตรวจสอบเอกสาร หลักฐาน	-กองการศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม	-สำนักปลัด -กองช่าง	-กองคลัง -หน่วยตรวจสอบ ภายใน
๒.การใช้ดุลพินิจ พิจารณาอนุมัติ อนุญาต	-กองการศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม	-สำนักปลัด	-หน่วยตรวจสอบ ภายใน -กองคลัง -กองช่าง
๓. การรับคำร้อง/สอบสวน	-กองการศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม	-สำนักปลัด -กองคลัง -กองช่าง	-หน่วยตรวจสอบ ภายใน

ขั้นตอนที่ ๙ การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง

การรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต หรือสถานะแผนบริหารความเสี่ยง การทุจริตต่อนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว ซึ่งมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในสังกัด ๖ หน่วยงานอยู่ในระหว่างการ ดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยง มีการเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง รวมถึงได้กำชับ ให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ดำเนินการตามแผนอย่างเคร่งครัด แต่อาจจะมีบางกิจกรรมที่ยังไม่สามารถดำเนินการ ได้อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากมีข้อจำกัดเรื่องต่าง ๆ เช่น งบประมาณ บุคลากร ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และ ความพร้อมในการดำเนินการ

ข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะ

หน่วยงานทั้ง ๕ หน่วยงาน ให้ความร่วมมือในการขับเคลื่อนการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อกำหนดมาตรการป้องกันการทุจริต การรับสินบนทุกรูปแบบ การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในองค์กร ในการดำเนินงานประเมินพบว่าความเสี่ยงยังไม่สะท้อนพฤติการณ์การทุจริต เป็นความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดหรือมีประวัติมาก่อน ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการคาดการณ์/ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknow Factor) ซึ่งบางหน่วยงานอาจจะยังไม่มั่นใจในการเปิดเผยข้อมูลต่อหน่วยงานปราบปรามการทุจริต ซึ่งเป็นไปได้ว่า จะนำข้อมูลจุดอ่อนของหน่วยงานไปสู่การดำเนินการปราบปรามการทุจริตในอนาคตได้

องค์การบริหารส่วนตำบลหาดสองแคว
อำเภอตรอน จังหวัดอุดรธานี